

ΩΔΗ ΣΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΗ ΝΑΖ

(από τον Γιώργη Καράτζη)

Από τση Κρήτης τα βουνά, με τ' άγρια λουλούδια
και των ανέμω τα σγουρά και δροσερά τραγούδια,
τση θάλασσας το βουητό, το χάδι του κυμάτου,
τη μυρισμένη αναπνιά του ολόφρεσκου χωμάτου,
μαζώνω λόγια ζωντανά, τη σκέψη και στολίζω,
και πλέκω ευκές, κι όπου 'γαπώ άδολα τσι χαρίζω...
Σε σένα, φίλε γκαρδιακέ, που μια ζωή παλεύεις
στα μονοπάθια του καιρού κι αποβολές γυρεύεις
κι ανακατώνεις τα παλιά που βρίνεις γύρου-γύρου
'σαμε να φτάξεις στην ψυχή και την καρδιά τ' Ομήρου
και ζεις με πάθος κι όνειρο, μα και περίσσα αλήθεια,
αυτά που λέμε αθιβολές παλιές και παραμύθια,
και καταλυείς τη ζήση σου και το μυαλό ξοδιάζεις,
για να μαθαίνεις μυστικά του χρόνου να διαβάζεις.
Εσένα πρόπον οι τιμές κι αληθινά σ' αξίζει
αυτό που η Κρήτη γκαρδιακά σήμερα σου χαρίζει.
Γρηγόρη Ναζ, που δάσκαλος ξεδιαλεχτός λογάσαι,
τη μέρα ετούτη ώστε να ζεις εύχομαι να θυμάσαι.
Πιατί 'χει αλήθεια μέσα τζη και σέβας που ταιριάζει
στου τόπου το φιλότιμο που έθoιας λογής προστάζει.
Πάντα το χρέος κι η τιμή στσι διαλεχτούς ανθρώπους
γίνεται νόμος και βουλή στσι εδικούς μας τόπους.
Κι εσύ 'σαι άξιος πολλά σε κείνο που ξετρέχεις
και σε τιμούμε από καρδιάς, πούρι να το κατέχεις.
Μέσα μου η Κρήτη χαιρείται, γελά κι αναγαλλιάζει
κι ένα κανίσκι διαλεχτό να κάμω μου φωνιάζει.
Να βάλω μέλι και τυρί, ρακή, κρασί και λάδι
κι ό,τι καλό το χώμα τζη γεννά χωρίς ψεγάδι,
και να μαζώξω άγρια βότανα και λουλούδια,
και μαντινάδες όμορφες, και διαλεχτά τραγούδια.
Και τε να βάλω σ' ένα ασκί τσι τέσσερις ανέμους,
φωνές από ξεφάντωσης, κραυγές από πολέμους,
έρωντες, πάθη και καημούς κι όνειρα πλουμισμένα,
κι αναστορήματα παλιά που 'ναι στη γης θαμένα,
να σου τα πέσω από καρδιάς και σαν αντέτι μόνο
γροικώντας πάντα τη βουλή και γνώμη των προγόνω...

Δάσκαλε, να 'χεις δύναμη και χρόνια στη ζωή σου
 κι όλης τη Κρήτης οι ευκές συμπορπατούν μαζί σου.
 Κι άμα το φέρουν οι καιροί κι από κοντά βρεθούμε,
 τότε θα ιδείς πώς ξέρομε τσι φίλους και τιμούμε!

Ode to GREGORY NAGY (by George Karatzis)

Engl. transl. Costas Apostolakis and Rosemary Tzanaki

*From Crete's mountains, along with the wild flowers,
 The wind's wavy and refreshing songs,
 The roar of the sea and the caress of the wave,
 The sweet-smelling breath of the fresh soil,
 I collect live words and embellish my thoughts,
 And then I knit wishes and present with them my beloved friends...*

*For you, my bosom friend, who give a lifelong struggle
 In the paths of Time, and investigate old remnants on all sides,
 Until you arrive to Homer's heart and soul,
 For you, who live a life of passion and dream, and at the same time
 A life of utmost truth, what we call legends and myths,
 And spend your lifetime and tilt your head in contemplation,
 To reveal and read the secrets of the Time,
 You deserve every honor, and certainly you deserve this praise
 That Crete cordially addresses to you today.*

*Gregory Nagy, who are regarded a distinguished teacher,
 I wish you to remember this day for as long as you live.
 For it contains in itself truth and respect, and it is in accordance
 To the pride of this place, which sets the task for such honors.
 Always the debt of honoring worthy men
 Was both, law and will in our native land.
 And you are very good in what you take up,
 And you must know that it is for that reason that we honor you.*

*Crete inside me rejoices and is glad and delighted
 And calls me to prepare an excellent present:
 To put inside honey and cheese, raki, wine and olive-oil
 And whatever else its faultless soil produces,
 And collect wild herbs and flowers,
 And nice mantinades and select songs
 And then to put together in a skin the four winds,
 Voices from feast, battle cries, love-stories, emotions, longings,
 Embroidered dreams and memories buried in the earth,
 And send them for you from the bottom of my heart, as is the old custom,
 And in accordance of the will and the mind of my ancestors.*

*Master, may you are vigorous and long-live,
And all Crete's wishes go hand in hand with you.
And when the Time comes and we meet you,
You will see how we know to honor our friends*

Ριζίτικο και μαντινάδες/ Rizitiko and Mantinades
(ερμηνεία Βασίλης Σκουλάς/ Vasilis Skoulas singing)
Engl. transl. Costas Apostolakis and Rosemary Tzanaki

Fig. 9 : Vasilis Skoulas singing

Μυρίζουν οι βασιλικοί, μυρίζουν κι οι βαρσάμοι,
μα 'σά μυρίζει ο φρόνιμος, βαρσάμια δε μυρίζου,
βαρσάμια ουδέ βασιλικοί, μουνδέ καρεφυλλάτα·
μυρίζει εκεία που πορπατεί, μυρίζει εκεία που στέκει,
μυρίζει εκεία που κάθετα

*Basils and mints both smell sweetly
But neither mints, nor basils, nor carnations smell as sweetly,
As the wise man smells.
He smells while walking, he smells while standing,
He smells while sitting*

Μπορεί σε λάθος εποχή να 'ναι γραφτό να ζήσω,
μα φτάνουνε οι ρίζες μου χιλιάδες χρόνια οπίσω.

*Maybe it is my fate to live at the wrong time;
However, my roots trace back thousands of years*

Θαλασσοπούλια του γιαλού κι αητοί του Ψηλορείτη
σου φέρνουνε χαιρετισμούς κι αγάπη από την Κρήτη.

*Seabirds from the shore and eagles from Psiloritis
Bring to you greetings and love from Crete*